

Narod, ki vse to odobrava, ne more biti resen svetovni narod in tudi ne more in ne sme očitali barbarstva nam, ki ne poznamo takšnih blebetavih govornikov in ne počenjamo reških in podobnih harlekina. Jugoslovani smo narod divjih kmetov, kakor je napisal nekoč D' Annunzio, ali vendar se nam »divjakom« te laške komečije gnusijo, tako gnusijo, da se domes našim ljudem skoro že niti protestirati več ne zdi vredno.

Naš narod pozna čast, ne pozna verolomstva in zahrbtnosti. Tega nismo opažali pri Italijanih, takozvanem visokokulturnem narodu, ki izhaja od starih Rimljanov, kar tako radi s ponosom povdarjajo. To je narod Machiavellija in — D' Annunzia. Ne da bi obsojal cel Italijanski narod, ali njegov činitelj, njegovo meščanstvo je takšno. Pri teh imamo seveda najbolj priliko opazovati te značilne poteze, ki včasih tudi spominjajo deloma na mongolsko, deloma na židovsko raso.

Italijan, nekakšna čudna zmes sanjvinika in kolerika, objubi hitro, hitro pozabi, v naglici ti priseže prijateljstvo, v prihodnjem momentu le pa že lahko tvoj največji sovražnik. Kdor je imel z njimi opravka, jih je v teh poslednjih lastnostih gotovo včasih tudi občudoval, toda z začudenjem človeka, ki gleda mlade igrajoče se mačke ali skakajoče bajace. Takšen človek jim celo lahko odpusti, ker jih ne smatra za resne.

In lahko junaštvo, to je ravno tista židovska poteza pri njih. Osebnost strahopetnost in vendar junak, ki se ne boji »tristo privezanih«. Več se je pretilo črnili o italijanskih junaških zmagah, kakor pa prej italijanske krivi. Zgodovina vsaj do zdaj še ne pozna resne italijanske zmage. Junak za tristo privezanih je tudi D' Annunzio — v besedah in na papirju. Videli bi radi, kako bi jo odhlačkal iz Reke, če bi slišal, da prihajajo Srbi.

Takrat za Plavo, ko so bili v največjih stiskah, so hoteli zmagati s pomočjo prirojenе zvižčnosti, ker z junaštvom ni šlo. Že prej, posebno pa še takrat so nam metali iz aeroplanov letake in objubljali svobodo in vsega vruga. Komaj so se pa na račun našega upornega vojaštva in antantnih zmag čutili zmagovalce, je bilo v trenutku pozabljeno obljubvanje, ki tako ni bilo nikdar resno. Bili so naenkrat zmagovalci, da sami niso pojмили kako. Prišli so brez boja v naše kraje. Prihajali so z belimi zastavami in plahi, a domu so poročali o slavni zmagah. Vse same bajacade, ki še našega zaničevanja niso vredne. Toda navleč temu se zdi, da ne bodo brez upliva na mirovni konferenci. Zasedba Reke po D' Annunziu, zna žali imeti uspeh, čeprav se antanta skoro gotovo sramuje svojega zaveznika in njegovih komedijantskih činov. Italija pač igra veliko ulogo pri mirovni konferenci kot »velesila« in ta ali ona država potrebuje njen glas pri delitvi.

Naj se usoda obrne tako ali tako, mi lahko pričakujemo, da pri tem ne bo ostalo. Tudi Rusija bo še dobila svoj glas in zatirani narodi, tudi mi med njimi, bodo prej ali slej prišli do besede.

Nismo za vojno vneti militaristi, a če drugače ne bomo mogli obračunati s teptalci naših pravic, bomo slednjič morali na ta način. To ne bo tako težko. Vsa laška moč obstoji v tem, da smo mi mlada nekonsolidirana država in da ima Italija za seboj pariške prikojevalce in mešetarje. Italija osamljena bi bila tudi proti nam mnogo opreznjša. Zato ji leži tako zelo na srcu zveza narodov, s pomočjo katere upa obdržati svoj krični plen.

Neumerjenost Italijanskega naroda, strahopetna nezmožnost laškega vojaka in priznana zmožnost našega vojaka bodo našpas — seveda če bomo postali tudi mi pametnejši in previdnejši, kot smo bili do sedaj.

F. O.

Boj za jadransko obalo.

D' Annunzio utrjuje Reko. Berlin, 6. oktobra. „L'Information“ javlja z Reke: D' Annunzio je sedaj odredil aretacijo jugoslovanskih in ameriških državljanov. Za interniranje građe taborišča. Reko še nadalje utrjuje. Na periferiji mesta je d' Annunzio postavil težko artilerijo in ladijske topove.

Italijanske priprave. Ldu. Inomost, 6. oktobra. Danes je odšel iz Inomosta 65. italijanski pehotni polk, kakor se govori, na jugoslovansko mejo. Na njegovo mesto je došel v Inomost 2. grenadirski polk.

Angleški migljaj Italijanom. Ldu. Milan, 6. oktobra. Listi prinašajo brzojavko agencije Havas iz Londona, po katerih je v oficijelnih krogih znano, da namerava britanska vlada izraziti Italijanski vladi svoje začudenje zaradi podaljšanja nezakonitega položaja na Reki.

Amerikanci proti Italijanom. Berlin, 6. oktobra. »8 Uhr Blatt« poroča, da so se ameriški mornarji izkrcali na dalmatinski obali Ameriški podtajnik Daniels je izdal povelje, naj začnejo ameriški mornarji z Italijani boj, ako bi ti poskušali ponoviti napade na Trogir, Split in druga jadranska mesta.

Spopadi med našimi in italijanskimi četami? Dunaj, 6. oktobra. (Izvirno.) Kakor poročajo tukajšnji listi iz Švice, se v Dalmaciji skoro vsak dan vršijo spopadi med jugoslovanskimi in italijanskimi oddelki.

D' Annunzio Dalmatincem. Split, 6. oktobra. D' Annunzio je naslovil na dalmatinske Italijane proglas, ki se sledeče začneja: »Bratje Dalmatinci! Po oni vedri noči v Ronkih, od trenutka, ko smo odkorakali, je neka čimdalje globlja tuga tlačila mojo odločnost, nek trn se je čimdalje ostreje zabadal v moje srce, polno vere...« Cel proglas je poln praznih lepo stiliziranih besed. Med drugim pravi tudi: »Strast do Dalmacije še nikoli ni tako razvenela in mučila mojega srca, kakor tedaj, ko sem bil na pohodu proti Reki. Kaj bo rekel, kaj bo storil moj Zader, kadar dobi poročilo o našem poduzetju?« itd. H koncu pravi: »Samo Italijani morejo odločiti o usodi Jadrana. Vsi ostali narodi so prilepenci in mi ne bomo dopustili, da bi oni zavladali. Kot zvestoba Reke tako je tudi zvestoba Dalmacije Italiji v čast.« Da, da, Dalmacija hrepeni in kopri po d' Annunziu. Kedar bo prišel doli se bo že prepiral o tem.

Resnica in fantazija v laških poročilih. Ldu. Split, 6. oktobra. »Corriere della Sera« javlja z Reke: Dočim vesti iz Italije dohajajo na Reko zelo nezanesljivo, prihajajo iz Hrvatske, čije meje je zaprta, poročila z veliko lahkoto in so se dosedaj izkazala tudi bolj verodostojna. Položaj, ki ga je ustvaril d' Annunzio na Reki, povzroča hrvatskim političnim krogom skrb. Dopisnik poudarja z veseljem, da pravzaprav niti beograjsko, niti slovensko časopisje temu stanju stvari ne pripisuje velike važnosti; dopisnik pravi celo, da se zlasti beograjski listi pečajo malo s položajem na Reki in da tudi slovensko časopisje kaže malo zanimanje za Reko. Zarlišče protilaške agitacije je v Zagrebu in Bakru. V Bakru so se zbrali najznamenitnejši agitatorji, ki izkušajo pridobiti vojaštvo za akcijo proti Reki. Nadalje se zbirajo komitaši, katerih številje se cenil na 2.000 mož. Vsaka njihova četa ima svojo zastavo z napisom: »Reka ali smrt!« Dopisnik ne more skriti svojega strahu pred tem zbiranjem, a pravi h koncu, da komitaši ne uživajo med prebivalstvom nikakih simpatij.

Prostimo, ko vpošljete denar na naše upravnistvo, zapišite zadaj na odrezku namen pošiljave, za kaj se. N. pr. naročnina za Jugoslavijo, za kakšno in katero knjigo ali za kak dobrodelen namen, da ne bo potem nepotrebnih reklamacij.

Razna poročila.

r Nova Ogrska. Ldu. Pariz, 7. oktobra. Mirovna pogodba z Ogrsko je izdelana in bo izročena ogrskim delegatom pred koncem oktobra. Nova Ogrska bo imela na zemljevidu obliko štrikota s stransko dolžino 400 km, odnosno 350 km. Obsegala bo približno 140.000 km² in bo imela sedem milijonov prebivalcev.

r Sklicanje starega ogrskega parlamenta. Budimpešta, 6. oktobra. Ogrski min. predsednik Friedrich hoče sklicati stari parlament k tridnevnom zasedanju, v kojem se bi sklenil nov volilni zakon.

r Vojaška diktatura v Romuniji. Bukarešta, 6. oktobra. Ker se stranke niso mogle zediniti za sestavo parlamentarne vlade, se je udal kraj pritisku vojaških krogov in privolil v uvedbo vojaške diktature. Imenoval je vlado, v kateri sedi nad polovica generalov. Tudi ministrski predsednik Artur Vaitolano je general.

r Letni obračun Velike Britanije. London, 6. okt. (Izv.) Iz pravkar objavljenega državnega obračuna Velike Britanije za poslovno leto od 1/4. 1918 do 31/3. 1919 je posneti, da so znašali dohodki države 22 milijard 275 milijonov frankov, medtem ko so izdatki narasli na skoro 65 milijard. Od te ogromne vsote je samo mornarica zahtevala 55 milijard. Zanimivo je, da je Velika Britanija, ki je v mirnih časih le s težavo bila pripravljena dovoliti en milijon frankov za tajni fond, potrošila v minulim poslovnem letu v te svrhe nič manj ko 285 milijona. Za civilno listo je bilo določenih 11.750.000 frankov in sprejem tujih princev in dostojanstvenikov je stal skupno nekaj čez dva milijona frankov.

r Izid plebiscita na Luksemburškem. Pariz, 6. oktobra. Rezultat ljudskega glasovanja v Luksemburgu je ta-le: Za sedanjio veliko vojvodinjo Charlotto je glasovalo 66.811 volilcev, za republiko 16.885, za drugo dinastijo pa 889 volilcev. Za carinsko zvezo s Francijo je glasovalo 60.135 za carinsko zvezo z Belgijo pa 22.242 volilcev.

r Atentat na boljševisko vlado. Pariz, 6. oktobra. Na boljševisko vlado v Kremlju je bil izvršen bombni atentat. Več članov boljševiske vlade, med njimi dva ljudska komisarja, Atuklov in Oldinski, je bilo ranjenih.

r Nova vlada na Turškem. Ldu. Carigrad, 6. okt. V Carigradu se je sestavila nova vlada. Načeljuje ji veliki vezir Ali Riza paša. Zunanji minister je Mustafa Rešid paša in vojni minister Djemal paša.

r Arabsko cesarstvo. London, 6. oktobra. »Jewis Chronicle« javlja, da bodo Palestina, Sirija in Mezopotanija tvorile veliko arabsko cesarstvo, v katerem bo imela Palestina popolno samoupravo.

Izgubljena Koroška.

O Koroški se je že veliko pisalo. Kljub temu je naša javnost še vedno zelo slabo poučena o resničnem položaju na Koroškem. Ne samo preprosto ljudstvo, tudi velik del inteligence misli, da so v glasovalnih pasovih A in B zapopadeni vsi koroški Slovenci in da je od ugodnega izida plebiscita odvisna rešitev vsega koroškega Slovenstva. Vse sodi površno, stvari gre le malokdo do dna. To me je napotilo do tega, da našo javnost ponovno opozorim, da bo po sklepih mirovne konference — ako zmagamo pri plebiscitu — tekla meja proti zapadu tik mimo Baškega jezera in da so od glasovanja izključeni vsi Slovenci, ki bivajo onstran demarkacijske črte v beljaški okolici in Zilski dolini. Ti krajci so zasedeni deloma po Nemcih, deloma po Italijanih. Prebivalstvo je samoslovensko, z malo izjemo nekaterih priseljenih Nemcev, uradnikov in učiteljev. In sicer bivajo tu zelo zavedni Slovenci in to kljub temu, da je šola bila od nekdanj samo nemška in so se v njej vzgajali janičarji. Na Brnci n. pr.

stoji »Narodni dom«, kjer so se v predvojni dobi uprizarjale narodne igre, Brnško pevsko in tamburaško društvo je splošno znano in si je za probujo naroda steklo mnogo zaslug. Seveda je sedaj vse narodno delo ustavljeno; kdor bi se le malo zganil, tega bi Nemci v najboljšem slučaju zaprli — saj so bili zaprti celo nedolžni kmetje, ki politike niti ne poznajo; od pluga na polju so jih odtrgali in jih gnali, ene bose, druge v coklah — v zapore. Šole so še vedno izključno le nemške — učitelji ne sme znati slovenski — in se v njih ubija naša deca, dočim imajo Nemci v Jugoslaviji šole v materinem jeziku. Ravnokar sem prejel od brata pismo. Toži, kako slabo se jim godi pod Nemci, ki preganjajo vsakega, ki se ne kaže nemškega nacionalca. Rad bi zbežal in prišel za menoj v Jugoslavijo, ko bi se mu ne smilil stari oče. Bridko toži in vzdihuje in prosi, naj Jugoslavija ne pozabi svojih neodrešenih bratov.

Da so ti krajci za nas definitivno izgubljeni in da ljudstvo ne bo smelo niti glasovati, to je zasluga Italijanov. Pod nobenimi pogoji ne dopustite, da bi zemlja, po kateri teče železniška proga Pončba-Trbiž-Beljak pripadala Jugoslaviji. Ne zadovoljite se s Primorsko. Iztrgali bi nam radi zadnji kosček Koroške, če ne zase, pa za Nemce. Komu ni znano, kako so se vedli o priliki zasedanja Celovca? Vse mogoče komisije so zbornali skup in nahujskali proti nam in imeli tudi uspeh.

Smatral sem za potrebno, napisati te vrstice, ker vsak hip naletim na ljudi, ki mislijo, da je Koroška srečna, ker ima plebiscit in ki se ne morejo dovolj načuditi, ko jim povem, da smo beljaški okoličani in Zilčani popolnoma izgubljeni in da nam tudi plebiscit ne more pomagati iz enostavnega razloga, ker ne bomo smeli glasovati. Četudi zmagamo pri plebiscitu recimo na celi črti, nam to nič ne bo pomagalo, ker je tako hotel Italijan. Pač pa dobimo s tem veliko moralno oporo. In če se bo Jugoslavija brigala za nas in pritiskala na Nemško Avstrijo, da dobimo šole v materinem jeziku in druge narodne pravice izposlovala prej ko mogoče, da se lahko povrnejo med svoje neodrešene in zapuščene brate narodni voditelji, duhovniki, in ostala inteligenca in nemoteno delajo v korist naroda, se gotovo ohranimo do tistega časa, ko napoči veliki dan našega vstajenja. Ako se pa za nas Jugoslavija ne zavzame, ako nas v svojih strankarskih preprih pozabi, v par desetletjih ni več glasu o nas.

In končno še to: Če smo zašli tudi mi neosvobojeni Slovenci med kritikastre, je temu vzrok naša globoka užaljenost, ko vidimo, da naši narodni predstavniki v medsebojnih strankarskih preprih pozabljajo, da je njihova dolžnost, zaštopati ne stranke temveč celokupen osvobojen in neosvobojen narod. Pri teh razmerah je ostra kritika in zahteva po takojšnjem razpisu volitev — pozitivno delo. —r.

Prošnja.

Dne 28. 9. 1919 je požar uničil o Malemlipju obč. Žužemberk peterim posestnikom poslopja in sploh ves imetek.

Vas je znana kot siromašna, kakor je taka sploh cela Suha Krajina, zato je udarec tem hujši, zlasti ker je zima pred durmi in je treba hitrega dela in pomoči, da pridejo nesrečneži vsaj deloma pod streho.

Zato podpisani odbor, ki si je stavil nalogo, da ubogim pogorelcem čim najuspešnejše pomaga, apelira na javnost, da prisloži s prispevki tem revežem na pomoč, ter prosi, da se darovi v kakoršnikoli obliki pošiljajo na naslov:

»Odbor za pomoč pogorelcem Malolipje, p. Žužemberk.«

Žužemberk, dne 5. oktobra 1919. Jos. Stupica l. r. župan, Al. Holko l. r. trgovec, Iv. Črk l. r. davčni upravitelj.

Wilsonova bolezen.

Nevarnost prestana. Pariz, 7. okt. Po zadnjih vestih iz Washingtona se je obrnila Wilsonova bolezen precej na boljše, tako da je rešen iz največje nevarnosti. Ako ne nastopijo nenadne komplikacije, je upati, da kmalu ozdravi. Po mnenju zdravniških strokovnjakov je predsednikova bolezen v zvezi s posledicami nedavnega atentata v Pittsburgu.

Vpliv na ameriško politiko. Ldu. Pariz, 6. okt. Kakor poročajo listi iz Amerike, je dosedaj čutili vpliv bolezni predsednika Wilsona na politični položaj vtoliko, da se je ljutost in ogorčenost politične borbe znatno ublažila. More se pričakovati, da se bo razprava o mirovni pogodbi po spešila in da bo mirovna pogodba do začetka novembra ratificirana.

Vznemirjenje v Italiji. Ldu. Lugano, 6. oktobra. Vest o težki bolezni predsednika Wilsona vzbuja v italijanskih krogih vznemirjenje, ker se boje, da se bo zaradi nje zakasnila rešitev malozasijskega in jadranskega vprašanja.

Ententno časopisje o položaju v Italiji.

Francosko kakor tudi angleško časopisje piše, da preživlja Italija te-žek trenutek svoje zgodovine, priznava pa, da Nittiju ni preostajalo nič drugega, kakor apelirati na narod, da mu s tem nudi priliko, zavzeti svoje stališče in prevzeti odgovornost za nadaljno politiko države. Pričakovati je ljutega volilnega boja, vsekakor pa bo ravno ta boj zopet izčistil ozračje, ki je trenutno tako polno neznosne atmosfere, da bi v sedanjem stanju trajno ogrožalo ravnovesje Italije in njenih vojnih pridobitev. Angleško časopisje dvomi, da bi razpust zbornice in nove volitve prinesle dovoljen izhod iz težkega položaja, v katerega so spravile Italijo reške kolobocije, ter zatrjuje, da je bila Anglija vedno v skrbah zaradi zavlačevanja reškega vprašanja in posledic, ki bi utegle nastati vsled naraščajočega razburjenja italijanske javnosti. To, kar se je zgodilo in kar se bo še vršilo, je vse neposredna posledica pedantičnega duha, na katerega niso mogli vplivati razlogi pravičnosti (!) in zdravi politični razum. (Gotovo merijo te besede na Wilsonovo nepopustljivost, ki ni prijala ne Angliji in tudi ne Franciji, potem ko sta dosegli udeležitev svojih zahtev. (Op. ur.)

Begunski shod.

V nedeljo ob 10. uri zjutraj se je vršil v veliki dvorani hotela „Union“ velik shod beguncev in izseljencev iz krajev, zasedenih po Italijanih in Nemcih. Shoda se je udeležilo mnogobrojno število beguncev in delegatov iz Piuja, Celja, Maribora, Ljutomer, itd. Shodu je prisostvoval tudi član naše mirovne delegacije, blivši tržaški poslanec dr. Ribar, ter več narodnih predstavnikov. Predsedoval je predsednik odbora za zasedeno ozemlje dr. Vodopivec. Na shodu so poročali dr. Krmpotič o političnem položaju, predsednik begunskega sveta g. Merljak o begunskem vprašanju in vodja pisarne za zasedeno ozemlje dr. Fornazarič o organizaciji beguncev. Po živahni in resni debati so bile soglasno sprejete resolucije: protestna, (proti postopanju Italijanov v zasedenem ozemlju), strankarsko politiko obsojajoča; resolucija o begunskem vprašanju, o ureditvi stanovanjskega in aprovizirnega vprašanja; resolucija o potrebi enotne organizacije beguncev in izseljencev. Shod je bil sklenjen v želji, da se pripravi splošna nar. organizacija, ki bo skrbela za kulturno in gospodarsko povzdigo ter za zblizanje in združitev vseh delov našega naroda. Za propagiranje teh idej se je sklenilo ustanoviti tudi glasilo, kateremu pa bo treba ufrati pot v svet s tiskovnim sklado.

Prevoz zemskih ostankov junaka nadpor. Malgaja.

Odboru za Malgajev spomenik v Št. Jurju ob južni železnici je uspelo, da more izpolniti zadnjo željo junakovo, da počiva njegovo truplo v rodni zemlji.

Zemski ostanki se ekshumirajo dne 24. okt. t. l. ob 9. uri dopoldne v Oušanju, od koder se prepelje krsta z vozom v Dravograd. Dohod v Celje dne 25. oktobra t. l. zvečer, odtod prevoz 26. okt. zjutraj v Št. Jurju ob južni železnici, kjer se po svečani maši zadušnici v domači farni cerkvi izroče zemeljski ostanki materi zemlji. Isti dan popoldan odkrije spominske plošče na njegovem domu.

Slovenici Slovenke! Naša dolžnost je, da izkažemo vsi zadnjo čast junaku, ki je posvetil vse svoje moči osvoboditvi naših bratov na Koroškem in za ta ideal žrtvoval v junaki boji svoje mlado življenje. Zadnja pot junaka Malgaja bodi dokaz, kako vemo ceniti Slovenci pravo ljubezen do naroda in domovine.

V prvi vrsti pozivamo vsa narodna društva, da se polnoštevilno udeležijo pogreba.

Natančni spored se bode pravčasno objavil.

Odbor za Malgajev spomenik v Št. Jurju ob južni železnici.

Dnevne vesti.

d Afera z izvoznici. Minister za trgovino je poslal komisarija iz Beograda v Ljubljano, da uradno preišče in točno ugotovi vso zadevo z izvoznici.

d Slovenija ne bo izvažala krompirja. Minister za trgovino je odobril predlog ljubljanske podružnice Centralne uprave, da Slovenija začasno ne sodeluje pri kompenzacijskem izvozu krompirja v Avstrijo.

d Brzovlak Ljubljana—Dunaj. Z dnem 6. t. m. začeta na progi Dunaj—Ljubljana gl. kolodvor zopet voziti brzovlaka 5/5a in 6/6a in sicer trikrat na teden. Iz Ljubljane gre vsak torek, četrtek in soboto.

d Južna železnica sprejema od 5. t. m. samo jugoslovanski denar. Samo pri plačilih za uporabo simphon ekspresa se sprejemajo tudi francoski franki.

d Za višja šolska nadzornika pri višjem šolskem svetu v Ljubljani sta imenovana Engelbert Gangl in Fr. Gaberšek.

d Pri finančni prokuraturi v Ljubljani so imenovani: za tajnika dr. Ziga Vodušek, zač. okr. sodnik v Radovljici, za pristave pa dr. Ant. Farčnik, odvetniški kandidat in dr. Ant. Orič, avskultant, oba v Celju.

d Vpisovanje na živinozdravniško visoko šolo v Brnu se vrši od 1. do 14. novembra t. l. za vse štiri letnike.

d Odprto pismo na vojno ministarstvo. S člankom pod tem naslovom v 240. šteč. lista se popolnoma strinjamo. Ali kaj nam pomaga še toliko pisarij po časopisih? Iz tega nas more rešiti samo krepka organizacija. Potem bi odpadla vsa nepotrebna polemika po časopisih, ki nam prav nič ne koristijo, pač pa škoduje, ker nas diskredituje pred javnostjo. Organizacija, ki bi imela krepko strnjene vrste za seboj, bi že našla potrebna pota brez vseh pisarij. Toraj na delo! Rezervni častnik št. 2.

d Tihotapci, ki nakupljajo po deželi živila in jih spravljajo v Nem. Avstrijo, so tudi sokrivi naraščajoče draginje, čeprav ne delajo v takem obsegu kakor izvozniki. Čudno je to, na kak način pridejo do potnih listov, kadarkoli hočejo. Res lažejo vse mogoče, o bolezni, smrtnih slučajih ženitovanjih, ali oblasti bi te njihove „knife“ že lahko spoznale. Ti tihotapci so posebna nesreča za uradništvo po deželi, ker mu pred nosom odnese vsak priboljšek ali pa pa pritirajo ceno tako visoko, da je za uradniško rodbino nedosežna.

d Sodišča zoper verižnike na Češkem. V Čehoslovaški se še te-

kočega meseca uvedo ljudska sodišča zoper verižnike. Kazen za skrivače živil znaša do deset let, ozir. globo do enega milijona kron. Ljudsko sodišče ima pravico konfiscirati v drž. dobro celo premoženje verižnika, špekulanta ali prekupčevalca. V krajih, kjer se je odušitvo zelo razširilo, sme ljudsko sodišče proglasiti preki sod. — Kdaj pride do takih naredb tudi pri nas?

d Kinematograf kot vzgojno sredstvo. Kdor ima priliko ali potrebo, da hodi mimo »kina Ideal«, lahko te dni opazuje kričeč reklamni lepak z mlado dvojico v položaju, ki zelo nazorno kaže, kake lepote mora razgrinjati še le platno tega »idealnega« podjetja. Da je stvar še pikantnejša, je pod lepakom še pripomba, da predstava »ni za mladino«. Res krasno, bela Ljubljana! Gotove beznice si odpravila, zato pa je treba na drug način poskrbeti za ... naslado in užitek. In špekulacija ni slaba. Občinstvo, ki jo išče, se tre za vstopnice. Mladina pa postaja in gleda in zre v te slike. Kaj se godi v takih trenutkih v duši mladega opazovalca, ki preživlja svojo pubertetno dobo, to pač nikogar ne briga? In končno ali ni slika javno nalepljena in torej pogled dopusten? Naša mladinska vzgoja res rabi podporo, ki ji jo nudi policija v svoji popustljivosti. Mi pa mislimo, da velja policiji v tem primeru pač: Hic Rhodus, h'c salta!

d Lep uspeh je dosegel Jugoslovanski kreditni zavod v Ljubljani. Kakor se je na pondeljkovem občnem zboru konstatiralo, je dosegel v prvem mesecu svojega obstanka (od 4. sept. do 7. okt.) nad dva milijona kron prometa. Hranilnih vlog in vlog na tekoči račun se je vplačalo 519 864 K, torej nad pol milijona kron. Posojil se je izplačalo nad pol milijona kron, med tem samo na tekoči račun trgovcem in obrtnikom 410.194 K. Tudi podpisovanje deležev lepo napreduje, kdor še ni, naj kmalu podpiše par deležev, s tem naloži plodonosno svoj denar in podpira razvoj slovenske trgovine in obrti. — Jugoslovanski kreditni zavod je pridobil doslej lastnega jamstvenega kapitala nad 700.000 K; s tem je položen trden temelj solidnemu in zdravemu razvoju »Jugoslovanskemu kreditnemu zavodu« v Ljubljani.

d Imenik lastnikov čekovnih računov, ki se udeležujejo klirinškega prometa je dotiskan v zalogi kr. pošt. ček. urada v Ljubljani. Vsem imetnikom ček. računov, ki so ga naročili v svoji pristopni izjavi, bode razposlan, po pošti ozir. dostavljen. Cena istega K 3.50, kateri zvesek se bo odpisal od njihovega računa. Kdor želi imeti imenik, pa do danes še nima svojega ček. računa pri kr. pošt. ček. uradu v Ljubljani, naj vpošlje znesek K 3.50 na ekonomat kr. pošt. ček. urada in navede svoj natančni naslov.

d Zveza vinotrzcev za Slove-nijo s sedežem v Ljubljani se ustanovi prihodnjo soboto 11. oktobra na ustanovnem shodu, ki se vrši na vrtni verandi hotela Union v Ljubljani. — Pripravljalni odbor vabi vse trgovce, ki trgujejo z vinom na debele in imajo vinsko trgovino pri državnih uradih kot obrt prijavljeno ali kot glavno ali pa postransko obrt, na udeležbo, da se ustanovi tudi za to velevažno panogo trgovskega stanu potrebna organizacija, kakor jo imajo drugi stanovi. — Ker se bode obravnavalo tudi glede carinskih tarifov, kakor tudi glede cen pri nakupu in prodaji letošnjega vinskega pridelka, je udeležba za vsakega vinskega trgovca dolžnost; obenem pa ima vsak priliko staviti primerne predloge, ki se mu zdijo v obrambo našega stanu potrebni. — Zborovanje se vrši od 10 do pol 13 ure in od 15 do 17 ure; tako da se lahko vsi udeleženci iz Štajerskega vrnejo z večernim vlakom ki gre ob tričetrt na 18. uro (tričetrt na 6) zvečer. — Opozarja se, da imajo vse tvrdke, ki imajo več članov, pri volitvi odbora, samo en volilni glas; tudi namestniki z pooblastilom dotičnega vinotrzca, ki bi bil slučajno zadržan, bodo pripuščeni k volitvi odbora. Od katere tvrdke se udeleži

več članov, imajo razen volilca drugi člani le posvetovalen glas in pravico predloge staviti. — Povabljeni so tudi poverjeništvu za trgovino in obrt, kakor tudi trgovska in obrtna zbornica.

Visokošolcem iz zasedenega ozemlja.

Ker je še vedno mnogo akademikov-beguncev popolnoma neinformiranih o korakih, ki se za njih napravljajo, se daje tem potom naslednje v upoštevanje in pojasnilo.

V Zagrebu se je ustanovilo letošnje počitnice društvo »Udruženje jugoslovanskih akademikov-beguncov« ki si je stavilo v prvi vrsti nalogo preskrbovati svoje člane z zadostnimi gnotnimi sredstvi v svrhu njihovega študija. Društvo je nestrankarsko, član pa postane lahko vsak jugoslov. visokošolac, ki je doma iz jugoslovanskega ozemlja, priklapljenega drugim državam. Po vseh vseučilišnih mestih tu- in inozemstva (začasno samo držav bivše Avstro-Ogrske), kjer študira najmanj 15 jugoslov. ak.-beg., se ustanovljajo avtonomni odseki UJAB, ki so radi enotnosti organizacije le v skupnih zadevah vseh ak.-beg. vezani na centralno društvo v Zagrebu.

V dosegu svojega namena je UJAB v Zagrebu, kakor preje tudi že za svoje zagrebške člane, za ak.-beg. v Ljubljani zahtevalo od centralne vlade v Beogradu poleg begunske podpore mesečnih 250 K (skupaj toraj 370 K), kar se smatra z ozirom na to, da obstojajo »akad.-menze in domi«, kot mesečni eksistenčni minimum akademika begunca (že prekrbljenega z obleko in perilom) brez vsake druge redne podpore. Redne podpore (od doma, sorodnikov ali stipendije) se bodo pri razdeljevanju podpor upoštevale. Rešitev od strani centralne vlade se pričakuje v najkrajšem (?) času.

V Ljubljani je začasen odsek že ustanovljen in le radi tega ne more še jasno nastopati, ker niso še društvena pravila od vlade odobrena, kar se pa pričakuje v teku prihodnjih dni. Natančnejše informacije pri tajniku, Pražakova ul. 3./I.

Vsi slovenski časopisi se naprošajo, da to notico ponatisnejo.

Stanovanjska kriza in naša opera.

Naša opera je danes ena prvih in vzdržljive primere, četudi se je začela šele prav razvijati. Koliko truda, napora in stroškov je to stalo! Vendar smo upravičeno upali, da se bo še bolj razvila in dosegla višek popolnosti, volja in material sta bila na razpolago. Računali smo sicer s slabimi stanovanjskimi razmerami, a zaračunali smo se vendar pošteno. Bela Ljubljana pozdravlja bratske goste z navdušenjem; govorniki briljirajo s sladkimi besedami, a za naše brate umetnike nima strehe. Prosili in rotili smo na vse strani, posameznike, javnost, urade, — vse zastonj. Dobra polovica gledaliških članov je brez pravega stanovanja. Dokaj godbenikov konzervatoristov leži v skladišču Balkan, da pred kratkim časom celo na golih tleh, naše najboljše igralke — pevke so nastanjene kar po tri v majhnem kabinetu. Nezadovoljnost raste, ker ni od nikoder pomoči. Vidimo, da Ljubljana ni obljubljeno mesto, ampak mesto obljub.

Radi stanovanjskih razmer je izginilo čez noč že par godbenikov. Kako dolgo izdržijo še drugi člani pri teh razmerah? Stanovanjska komisija, kaj delaš? Seveda bo pomagala kolikor more, bi kdo mislil. Evo. Slavno garderobierko gledališča hoče postaviti iz njene borne sobice na cesto, naši drugi primadoni gospici Zikovi grozi glasom naših informacij isto. Da nam stanovanjska komisija meče enega tovariša na cesto in nakaže isto stanovanje drugemu članu, ali pa tudi ne, s tem nam v skupnosti vendar ni pomagano. Ali smo manj vredni člani človeške družbe kot verižniki? In ti

Imajo stanovanja in še pisarne! Naši umetniki pa životarijo v skladiščih in podstrešjih.

Obračamo se zadnjikrat na javnost, ter zahtevamo in prosimo takojšnje odpomoči, sicer bomo morali izvajati zagrebške konsekvence, ne radi, ampak prisiljeni. F. K.

Ljubljanske vesti.

I Iskanje skritih zalog moke. Po naročilu prehranjevalnega urada so včeraj uradni komisarij mestnega magistrata preiskali skladišča pekov in trgovcev z moko. Pregledovali so baje zelo natančno. Uspeh se bo še objavil. Občinstvo se naproša, da v slučaju vednosti brez pardona naznani vsakogar, ki bi imel v svrhu navijanja cen skrite zaloge. Skritim zalogam bo bo ponekod pač težko priti na sled, ker kdor je liček v navijanju cen, bo pač tudi v skrivanju dovolj premeten.

I Društvo za zgradbo sokolskega doma Sokola II. v Ljubljani. Priredi v soboto dne 11. oktobra t. l. ob 8. uri zvečer v veliki dvorani hotela »Union« družabni večer. Sodeluje vojaški orkester, telovadne točke izvaja vaditeljski zbor. Iz prijaznosti sodeluje tudi pevski zbor društva za Krakovo in Trnovo. Ker je čisti dobiček namenjen za zgradbo prepotrebne sokolskega doma, se pričakuje obilo udeležbe.

I Pevsko društvo „Ljubljanski Zvon“. Danes, v sredo ob 19. ženski, ob 20. uri izjemoma moški zbor. Priidite vsi!

B. Skalleky:

Pospeševanje vinskega prometa in naše zadružništvo.

Promet z vinom je v primeri z drugimi državami, v naših krajih še na jako priprosti stopnji.

Ako želi kak tuj odjemalec nakupiti v naših krajih nekaj vina, romati mora od ene vinske gorice do druge, poiskati vinogradnike, ki še po večini ne stanujejo na mestu, ampak v oddaljenih krajih. V njihovih, tudi nad vse priprostitih vinskih kletah najde v vsakem sodu drugo vino, z drugačnim okusom, mesto večje množine vina enake kvalitete, kakor jo rabi on. Na ta način ne bomo nikoli dosegli, da se bi od nas izvažalo vino v velikem, ampak bomo vedno navezani le na domače kupce, ki so naših primitivnih razmer že vajeni in ki jim ni za trud in izgubo časa.

In vendar je v interesu prometa z vinom, zlasti v interesu njega izvoza neobhodno potrebno, da se te razmere spremenijo. Prišli bodo gotovo slej ali prej časi, ko bode naš vinski pridelek v deželi težko prodati. Cene bodo padale, vinogradnik ne bode prišel več na svoj račun in vinogradništvo bode propadlo, gotovo na veliko gospodarsko škodo naše države. Treba je torej, da že sedaj zainteresiramo tujega kupca za naš vinski pridelek in da mu nudimo poleg dobrega blaga tudi priliko, da nakupi na enem mestu lahko večjo množino pridelka, kolikor mogoče enake kakovosti.

Da mu te prilike ne more nuditi posameznik, je umevno. Ako pa nudi to priliko vinski trgovec, bode pritiskal na ceno vina pri vinogradniku. Zato je najbolje, da se vinogradniki združijo v vinarke ali kletarske zadruge, ki prevzemajo od svojih članov vinski pridelek, ga zenačijo, šolajo, da je pripraven za prodajo in izvoz in posredujejo ter pospešujejo tako vinski kupčijo.

Ker je pri taki vinski trgovini vsak posredovalec nevinogradnik izključen, ostane ves dobiček v roki vinogradnika samega, kar je gotovo edino pravilno in pravično.

Kaj zamore dobra vinarska zadruga, videli smo pred in med vojsko pri vinarski zadrugi (kmetijskem društvu) v Vipavi, ki nam jo je žal sedaj odvzel nenasiten Italijan. Ta zadruga je izvažala na tisoče hektolitrov vina na leto, v vojski je doba-

vala vino za vojaštvo; ves dobiček, ki bi šel sicer v nikdar polni žep veržnikov, ostal je v rokah vinogradnika trpina, ki v potu svojega obraza z največjim trdom in ogromnimi stroški obdeluje svojo zemljo, da ji iztisne dragoceno vinsko kapljico.

Že bivša avstrijska vlada je podpirala vsestransko razvoj kmetijskih, toraj tudi vinarskih zadrug, dobro vedoč, da s tem pomaga vsej državi. Da bo to storila in morala storiti tudi naša sedanja, narodna vlada, o tem ni nikakega dvoma, ker se bo šlo za vzdrževanje važne kmetijske panoge, vinogradništva, ki je v naši državi vitalnega pomena. Saj bo naša država pridelovala 3 do 4 milijone hektolitrov vina v vrednosti najmanj dveh milijard kron Kam z vinom, če ga ne bomo izvažali?

Pravilno in potrebno bi bilo, da bi se že sedaj pripravljali na izvoz vina. Vinski odjemalci iz inozemstva (n. pr. iz Češke) se že sedaj pri nas oglašajo in vprašujejo, ali in kaj imamo za prodati. In mi? Mi stojimo, kakor po navadi in čakamo na tujo pomoč! Zdaj bi bil pravi čas, da se organiziramo v vinarske zadruge, da iščemo stika s tujino in da jej nudimo vse mogoče ugodnosti pri nakupu vina, da si tako že sedaj zasigurno zunanje odjemalce.

In kaj vidimo pri nas? Ravno kar so sklenili gospodje, ki po večini niti vinogradniki niso, še manj pa imajo srca za vinogradnika, da razderejo in razbijajo edino našo organizacijo, ki je nečisto še delovala in koje delovanje je zadnje čase ohromilo le naše nesrečno politično strankarstvo, ki ne izvzema tudi najpotrebnejših gospodarskih organizacij. Našo deželno vinarsko zadrugo so sklenili razdružiti in pokopati. Niti najmanjšega, težnega vzroka ni za to. Zadruga je gmočno dobro fundirana, ima krasen inventar in dobro strokovno vodstvo. Zakaj je tedaj razbijati?

Vinogradniki, vzdržite se in po brigajte se vendar za svoje najpotrebnejše stanovske zadeve. Lastna korist Vam veli, da preprečite razdružitev deželne vinarske zadruge. Pristopajte v obilnem številu k tej zadrugi in vdeležite se kar najštevilnejše prihodnjega občnega zbora (v kakih 14 dneh), ki ima odločevati o usodi naše prepotrebne deželne vinarske zadruge. Ustanovljajte in oživite tudi krajevne zadruge.

Pokrajinske vesti.

p V Celovcu zdaj sploh ne govorijo več kdaj da bodo zapustili Jugoslovani Koroško, temveč se raznaša povsod, da pridejo Jugoslovani zopet v Celovec nazaj. Ljudstvo, posebno revnejši sloji, se jako hujuje čez Lemišha, ki ga zove namesto Landesverweser: Landesverwüster, Angererja, Laknerja in druge hujskače, ki so zapeljali Celovčane na led in jih izdali Italijanom, kateri pokupujejo še tistih par jaje in tistih litrov mleka, kar pripeljejo slovenski kmetje iz Gospe svete v Celovec.

p V Velikovem se govori, da se nahaja pri nekem kmetu v okolici še iz časa nemške invazije skladišče volkshrovske municije in orožja, seveda dobro skrito. Ne bi škodilo, če bi se stvar preiskala. Vojaška oblast se lahko informira pri fantih 47. pp.

p Konjski sejm na Koroškem. Dne 13. oktobra se vrši v Grabštanju na Koroškem velik konjski sejem, posebno za žrebete. Interesente se opozarjajo, da prihajajo na prodaj toplokrvni konji polkrvne angleške pasme. Prijateljem konjskega športa se ta sejem najtopleje priporoča. Tudi vojaška oblast se zanima za ta sejem, ker se iz tega okraja rekrutirajo najboljše remontli. Grabštanj leži ob južni železnici; zadnja postaja pred Celovcem.

p Koroško. V glasovalni od Nemcev zasedeni coni B so mali posestniki in revnejši sloji apatični, da celo sovražni nemški Avstriji. Posebno pa oni, ki stanujejo izven mest in trgov. Za mesta in trge skrbi nem-

Avstrija kolikor pač more za prehrano, med tem ko tožijo po vaseh, da so dobili zadajše moko sladkor in petrolej od Jugoslovancov, — in od tistega časa ni več. Samo razni baroni, veleposestniki in uradniki onstran demarkacijske črte so še kolikor toliko navdušeni za nemško Avstrijo.

p Št. Jakob v Rožu. Z dnem 25. septembra 1919 se je uvedlo pri poštnem uradu dostavljanje poštne pošiljatev po selskem pismonošiji v naslednje vasi: Tešinja, Sv. Peter, Gorinčice, Kot Čemerica, Sv. Janez, Reka, Sreje, Dravljice, Velikaves, Bistrica, Leše, Breznica, Svatne in Hodnina. Dostavljanje se vrši vsak dan razen nedelje.

p Tudi v Kranju je izginila moka iz trgovin, od pekov in od — Majdiča. Nikjer je niso več imeli. Pekli so zapirali svoje prostore, od Majdiča so se vračali ljudje s praznimi vrečami. Ali v petek zvečer se je mahoma vse preobinilo in po mestu smo zopet videli težke vozove napolnjene z moko. Pravijo, da je nekdo opozoril gospode, da obstoja naredba s katero je mogoče skrivalcem zalog naložiti do 20.000 K kazni in 6 mesecev zapora. To pa tudi kapitalistom ne diši.

p Kranjska gimnazija je ostala še vedno humanističen zavod, dasiravno se je govorilo, da se tudi ona spremeni v realno gimnazijo, kakor skoraj vse druge gimnazije v Sloveniji. Zakaj se to ni zgodilo? Kaj hočemo še danes z grščino? Učimo se rajše kaj praktičnega, saj vidimo, da so danes le ljudje s praktičnim znanjem dobro plačani.

p Gledališko društvo na Jesenicah otvori letošnjo sezijo v soboto dne 11. t. m. z izvirno noviteto. Uprizori se tridejanska komedija »Patrijoti«, spisal J. Špicar. Začetek ob 8 uri zvečer. Igra se ponovi v nedeljo, 12. t. m. tudi ob osmih zvečer. Za zunanje goste se bo ponovila pozneje kot popoldanska predstava. Ker razpolaga društvo letos z jako dobrimi močmi in izvrstnim repertoarjem, je zagotovljena sezija, ki bo vsestransko zadovoljevala. Radi ogromnih stroškov, ki jih je društvo imelo s prezidavo odra, so cene prostorov neznatno zvišane.

p Velenje-Šoštanj. Pri proslavi 25. letnice Velenjske podružnice Ciril Metodove družbe dne 28. sept. t. l. je sodeloval Sokol iz Šoštanja s prostimi vajami na orodju ter Zalski Sokol v zares vzorni vrsti na orodju. Proste vaje so se izvajale tako enotno in zaokroženo, da so upravičeno vzbujale zadovoljstvo tudi pri strokovnjakih. Petje mešanega zpora Šoštanske čitalnice je izpolnilo presledke raznovrstnega in zabavnega veselicega sporeda. Tekom veselice so se vrstili poljudni govori šoštanskih Sokolov, kakor tudi slučajno navzočega starejšine hrvaškega sokola iz Klanca. Jedro vseh izvajanj, zadevajočih naš sedanji položaj, je bilo z začudenjem stavljen vprašanje, zakaj ne zahtevajo prvih in odločujočih mest v naši državi oni poživljivači junaki legijonarji, komitaši in Sokoli, ki so nam priborili svobodo in Jugoslavijo? Ti junaki vendar ne bodo odvisni od milosti nezmožnih birokratov, ki so le po milosti teh junakov postali to, kar so. Najzmožnejšim, najpogumnejšim bodi prvo mesto in nobenim drugim posebno ne sebičnemu ali malodušnemu! Najmanj pa kar morejo in morajo naši legijonarji in Sokoli zahtevati, je to, da prode njihov legijonarski duh, ki je vstvaril Jugoslavijo, v vse naše urade in pa posebno tudi v Narodno predstavništvo.

p V Ljutomer je prišel slovenski notar; nastavlja pa je zopet ono zagrizeno nemškutarico K., ki je toliko agitirala proti Jugoslaviji in v družbi še danes samo nemško blebela. V vseh naših uradih bi bilo treba metle, da bi izginili nemčurji in madžaroni, ki se še vedno šopirijo po njih.

Zadnje vesti.

Izvirna telefonska in brzojavna poročila „Jugoslaviji“

Tudi Pavloviću ne gre po sreči.

Beograd, 7. okt. Dočim so stali dopoldne izgledi za uspeh Pavlovićeve misije precej dobro, se je situacija tekom popoldneva izdatno poslabšala, tako da prevladuje zvečer med poslanci mnenje, da tudi Pavlovićeva pogajanja ne bodo uspela. Radikalci so odklonili vstop v njegovo vlado, zmernejši elementi med njimi pa zagovarjajo stališče, naj bi Pavloviću omogočili vsaj kvorum. Jutri se bodo vršili natančnejši razgovori o tem predlogu. Kakor se zdi, bi bili radikalci pripravljeni pristati nanj, ali samo pod pogojem, da bi Narodno predstavništvo ne razpravljalo o ničemer drugem, kakor o budžetnih predlogih in o volilnem redu. Ako pride do sporazuma na tej podlagi, bo sestavil Pavlović vlado tudi brez opozicijskega bloka.

Napadi na dvornega maršala.

Beograd, 7. oktobra. Radikalno časopisje, zlasti pa „Tribuna“, ostro napada dvornega ministra Balugdžića, češ da je intrigiral pri regentu proti radikalcem in proti Trifkoviću. On da je predvsem zakrivil, da regent ni potrdil Trifkovićeve vlade. Tudi ga dolže indiskrecije, ker je baje izdal demokratskim listom pogovore, ki so se vršili pri regentu. Maršal Balugdžić očitanja odločno odklanja in jih označuje za proste izmišljotine.

Jugoslovanski in Narodni klub hočeta — štrajkati.

Beograd, 7. oktobra. V parlamentarnih krogih se razširjajo vesti, da hočeta jugoslovanski in nar. klub iz razočaranja, da se Trifkovića akcija ni posrečila, zapustiti Beograd in da se ne bode več udeleževala parlamentarnega dela. Trezni politiki teh govorov ne smatrajo za resne, ampak so mnenja, da jih oba kluba razširjata samo zato, da bi pritlenila na demokratsko stranko in izsilila koncesije.

Opozicijski blok ostane.

Zagreb, 7. okt. Hrvat poroča, da so neosnovane vesti o razpadu opozicijskega bloka. Blok je slejko prej solidaren in ostane trdno skupaj. Medvedova koža.

Zagreb, 7. okt. Zagrebški Starčevićanci so si že podrobno razdelili korita. Dr. Laginja bi postal zagrebški ban, Ivica Kovačević podban, dr. Reberski pa bi bil imenovan za policijskega ravnatelja. Žnjim bi prišla vsa zagrebška policija v frankovske roke.

Radikalno glasilo v Zagrebu.

Zagreb, 7. okt. 15. t. m. začne izhajati v Zagrebu dnevnik »Srpski Narod«, glasilo staroradikalne stranke.

Vesti Ljubljanskega dopisnega urada.

Wilson.

Washington, 7. okt. Predsednik Wilson kaže več teka in je izrekel nado, da se bo kmalu mogel zopet lotiti svojega dela.

Amsterdam, 7. okt. „Times“ poročajo iz Washingtona: Dasiravno se poroča, da se je včeraj Wilsonovo stanje zboljšalo, je vendar upravičena bojazen, da bo trajalo še dolgo časa, preden bo mogel predsednik Wilson prevzeti svoje posle.

Nemčija ozdravlja.

Berlin, 7. okt. V današnji seji narodne skupščine je imel drž. kancler dr. Bauer svoj programski govor, kjer je naznanil, da se spričo velike tvarine narodne skupščine nove volitve ne morejo vršiti pred pomladjo. Glede splošnega duševnega stanja nemškega naroda da more z veseljem konstatirati, da se je zopet pojavila pripravljenost za delo in stremenje po konsolidaciji med narodom, zlasti med delavci. Korupcijo je treba pobijati z vso neumnostjo, neglede na osebo. Zloraba pri preskrbi brezposelnih naj se odpravi s tem, da bo vlada skrbela za več dela in da se preustroji zakonito zavarovanje brezposelnih.

Prodaja se:

Prodaja se dobro ohranjen pisalni stroj Remington No. 7. Naslov pove upravnštvo lista.

Ceno se prodaja lahko elegantno motorno kolo z dobro pneumatiko. Polize se pri ekspozituri 47. pp., poruč. Legiša, evidenčni urad Ljubljana, belgijska vojašnica.

Agrar. atična harmonika na 4 redove, 48 tonov, z 12 basi, skoro nova, prodam za 800 K. Tomo Zagajski, Novo mesto 36, hiša Pintar.

Peštarska kotljiša s streho je naprodaj; pred par leti nova, preobčena z usnjem. Polize se Ivan Nučič, Draga. Pošta Ig.

Kupi se:

Kupim takoj dobro ohranjen ročni voziček na 4 kolesih. O. Čertalič, Ljubljana, Resljeva c. 20. 1509

Kositarne posode od ameriškega petroleja kupuje Sever & Komp., Ljubljana, Wolfova ul. 12.

Kupujem smrekov les, jelni, hrastov in bukov bodi ali okrogel ali težab. Cene za les nalozim v vagoni se naj uzmene na V. SCAGNETI, parna žaga za dr. kolodvorom v Ljubljani. 419

Službe:

Krepak deček z dobrimi spricavami, bivajoč v Ljubljani, se sprejme takoj v trgovino z mešanin blagom. Več se poizve v upr. tega lista.

Sprejme se dobro izurjeni krojaški pomočnik za malo delo pri Alojz Lombar, Sp. Siska-Ljubljana.

Sprejme se kleparski učence pri gospodu Mavro Tajnerju, Panonska ulica v Ptuj. Pogodba s starši ali sorodniki ustmeno, tudi pisмено. 1516

Iščem službe plačilnega natakarja najraje izven Ljubljane. Pismene ponudbe pod „Kavčija“ se prosi na upravo „Jugoslavije“. 1515

Blagajničarko, večšo, prvo vrstno moč, koja bi bila zmožna popolnoma knjigovodstvu, kakor tudi slovenskega in nemškega dopisovanja išče papirnica Uranus, Ljubljana, Mestni trg 11.

Vinlarska družina z 3 do 4 delavskimi močmi se sprejme pri Avgustu in Matildi Stanitz, Breg pri Ptuj.

Razno:

Meblovan kabinet se zamenja za prazno mesečno sobo. Le pismene ponudbe pod „Modni salon“ na anončno ekspedicojo Al. Matelič, Ljubljana. 1514

Gostilno v prometnem kraju vzajem v najem. Založim lahko tudi kavčijo. Ponudbe pod „Gostilna“ na upravo lista.

Dopisovanja in ženitne ponudbe:

Želi se seznaniti vdovec star 35 let, mirnega značaja, kolarski obrtnik, z gospodično ali vdovo, katera ima gostilno ali trgovino. Ponudbe s sliko na uprav. lista pod šifro „Pomnožitev obrti“.

Kupujem

stoječa drevesa

vseh vrst, bodisi posamezno ali v partijah, kakor tudi cele gozdove. (Hrast, oreh, brst, javor, trešnja, smreka i. t. d.) Plačam najvišjo dnevno ceno. Josip Plankar, Ljubljana, Dolenjska cesta 5.

Prodajam

več lončenih cev 20 cm svetl. s tremi koleni, železje in pečnice za štedilnik desna stran, železno peč ter nekaj starih vrat.

Naslov v upravi.

Miss Farler

has arrived from England and will begin her lessons 15th of October; Interviews until 11 o'clock in the morning and 5-7 o'clock in the evening. Dunajska ces. 25.

GOSTILNA

ali hiša z gostilno in vrtom v bližini Ljubljane ali kje drugje v Sloveniji se takoj kupi. Pismene ponudbe pod „tako 1530“ na upravo lista.

Slikarska in pleskarska delavnica

Jenko & Šetina
Celovška cesta št. 89
Ljubljana VII.,

prevzema vsa v to stroko spadajoča dela, posebno sobno dekoracijske slikarije, stavbeno in po hištvno pleskanje itd. Uporablja se samo pristno blago. Postrežba točna, cene primerne.

Jamske vozičke

od 4-10 kosov kupim. Ponudbe z navedbo najnižje cene na podjetje S. Marjanovič v Globokem pri Brežicah.

Hiša v Ljubljani

na mirnem prostoru z dvoriščem in vrtom zaradi eventuelne izselitve se prodaja. — Kupna cena okoli 800.000 kron. Naslov za pojasnila pri upravi lista pod št. 50.

Dr. Alojz Visenjak

odvetnik v Ptuj

je odprl svojo odvetniško pisarno v hiši gospoda dr. Stuhca v Ptuj.

Kompanjona

z kapitalom do 40.000 K išče ljubljanski trgovec radi povečanja trgovine. Ista je jako dobra vpeljana ter ima zveze z inozemstvom. Le resne ponudbe pod „St. 501“ na upravo tega lista.

Prodaja krompirja.

Tvrška Paternost & Remic prodaja zopet par vagonov krompirja v skladišču „Balkan“ dokler traja zaloga; samo na cele vreče, ki jih je prinesli seboj. Prodaja se samo konsumentom.

Moko, koruzo, pšenico, oves

samo na cele vagone iz skladišča v Zagrebu za takojšnjo dobavo, postavljeno franko vsaka postaja v Sloveniji nudi in dobavlja najceneje: tvrška

PATERNOST & REMIC

Ljubljana, Rimska cesta 2.

Erda! krema SI, II, 1/4, GI, iščilo (biks) Indigo modrtini esence in Glacé riž, ima za oddati Osvaid Dobeč, agentura, Ljubljana, Martinova cesta 15.

Vreče iz jute

rabljene izvrstno sačuvane za brašno, žito, sjemenje i line svrhe prodaje firma Pavao Weiss, Zagreb, Ilica 21.

Tvrška Kmet & Ko.
Ljubljana

Marija Terezija c. 8

kupuje suhe gobe

— in fižol —
V zalogi ima tudi letošnje lepo, zdravo, črno brinje.

Cene

za enodružinske hiše na ogrodje razpošilja tvornica hiš Dragutin Korosec, stavbeno podjetje, Braslovče.

na mirnem prostoru z dvoriščem in vrtom zaradi eventuelne izselitve se prodaja. — Kupna cena okoli 800.000 kron. Naslov za pojasnila pri upravi lista pod št. 50.

P. n. trgovcem in slavnemu občinstvu se priporoča kot posredovalec v kupcijskih zadevah vseh vrst tudi posestev in hiš trgovska posredovalnica STERN A. Benjamin Iparčeva c. št. 12. Celje.

LJUBLJANA
Rimska cesta 16.

naznanja, da še vedno dela s pristnim blagom. Izvršitev točna.

Zmerne cene.
Za vsa izvršena dela jamčim 2 leti.

Prva jugoslovanska tovarna čistilnega praha

nudi pomade bele — rdeče, prah v zavitek, kakor tudi beli izvleček „Sidelin“ — tekočina v malih steklenicah — najboljši čistilo za vse kovine.

A. Radesich, nast., Kamnik, Pruh se razpošilja tudi v celih vagonih.

VREČE

vsake vrste in v vsaki množini kupuje vedno in plačuje najbolje trg. firme

J. Kušlan, Kranj, (Gorenjsko)

Vabilo na izredni občni zbor.

Ker pri sklicanem izrednem občnem zboru dne 25. septembra 1919 ni bilo zastopanih dve tretjini združnikov, se vabi združnike kranjske deželne vinarske zadruge r. z. z o. z. v Ljubljani

k izrednemu občnemu zboru

v petek dne 17. oktobra ob pol 11. uri dop. v dvorano hotela Union v Ljubljani. V smislu združničnih pravil se bo sklepalo pri tem izrednem občnem zboru veljavno z večino $\frac{3}{4}$ glasov brez ozira na število udeležnikov.

Dnevni red: Likvidacija zadruge.

Ljubljana, dne 3. oktobra 1919.

Načelnstvo.

Čar idealne lepote!

Lepa žena ima neopisno moč, nepremagljivo čarobo, to trdijo znanstveniki, pesniki.

Krema Zoraida! Najdovršnejše sredstvo moderne kozmetike za doseg idealne, mikavne lepote. To divno polepšalo je sestavljeno po receptu božanstvene orientalk Zoraida, zvezde turškega harma bivšega Abdul Hamida, iz čistega rastlinskega soka, meda, citronovega soka, s čimer prekasa vse umetne škodljive dotedanje proizvode. Velika doza bruto $\frac{1}{2}$ kg K 80.—.

Ifigenia pasta-milo. Dosedaj nedoseženo. Tega čudotvornega mila ne priporočam samo onim, ki rabijo kremo Zoraida, marveč vsem osebam, moškim in ženskam, ki imajo nežno občutljivo kožo. To milo dela naravnost čudeže, ker ne varuje samo nežne polti, marveč polepšava tudi naravnost čarobno obraz in odstranja v najkrajšem času lišaje in razpoke kože. Te divne paste ne bi smelo manjkati v nobeni hiši. Ko razmažete malo količino na dlani, se močno peni s fino mlečno peno. Kraljice lepote, pa tudi ostale se veselo nad tem izumom, kajti z umivanjem s pasto Ifigenia mora tudi angeljska lepota zasvetiti v krepkejšem sijaju čarobe in razcveta. K 20.—.

Rožni sok. Razven Zoraida in paste se priporoča bledolicih osebam Rožni sok, popolnoma neškodljivo rdečilo za obraz in ustnice. Z uporabo Rožnega soka postane obraz nežno rožnat kakor plamen jutranje zore, a ustnice zarde jasno kakor škrlat. Cena večje stekleničice K 6.—.

Amerikanski Hair Petrol. Čudotvorno sredstvo za rast las. Najčistejši proizvod, seveda kemično prirejenega petrola. Izum dr. P. Williamsa iz Newyorka. Po točni uporabi dobe lasje takoj lep sijaj, svilno mehkočo, bujno rast. Ako želite preprečiti naglo izpadanje las, naročite pravočasno 1 steklenico petrola dr. Williamsa in tako rešite svoj ponos, svoje lase. (Cena steklenice 250 gr K 18.—).

Saj pesnik ne poje zastoj:

„Lasje moji so ko avila gosta,
Bolj ko popek so rudeča usta
In obraz ko rožica in mleko.“

Te štiri stvari so najnaravnejši izdelek za ohranitev trajne in dosego čarobne lepote.

Navodila in opisani izdelek pošilja

„URANUS“-PARFUMERIJA.

I. Kosmetiška Parfumerija, Ljubljana, Mestni trg 11

Žalosti potrli naznanjamo, da je naša preljubljena soproga in mati,

gospa

Iva dr. Pretnarjeva

due 6. oktobra t. l. po kratki, mučni bolezni izdihnila svojo blago dušo.

Pogreb drage pokojnice bo v sredo dne 8. oktobra 1919 ob 2. uri popoldne iz hiše žalosti Marijin trg št. 3 na tukajšnji glavni kolodvor, od koder se prepelje na jesenice, kjer se bo v četrtek dne 9. t. m. dopoldne položila v rodbinsko rakev.

V Ljubljani, dne 7. oktobra 1919.

Dr. Janko Pretnar, soprog

Črtomir, Zorislava, Bogomila, otroci.

Lili Guštinova roj. Ferjan, Ruža, Mila, Beči, sestre.

Nande, brat.

Podpisani naznanjam cenjenemu občinstvu in okolici, da sem s

1. septembrom t. l. po nakupu prevzel

mlin paprej „Aumühle“ Rengo

Vodil bom mlin tudi nadalje kar najbolje mogoče. Posebno pozornost bom posvečal hitri in realni postrežbi odjemalcev.

S spoštovanjem

ORSSICH

== BREG PRI PTUJU ==

Fižol

oves, rž, pšenico, krompir, prodaja na debelo po zelo ugodnih cenah
tvrdka J. Kušlan,
Kranj, Gor.

Lasne mrežice

in kremo za zobe

kalodont

priporoča

Štefan Strmoli

Ljubljana, Pod Trančo šte. 1.

Prodajam

hišo z gospodarskim poslopjem vred in vrtom, 1 njivo in 1 travnik; redi se lahko krava. Naslov v upravnistvu.

Vizitnice lične in po nizkih cenah priporoča **Zvezna tiskarna**
v Ljubljani, Stari trg šte. 19.

Pozor trgovci in gostilničarji!

Slivovko, rum, konjak, vermut-vino, bizeljsko in ljutomersko vino, vino v buteljkah, kolonijalno in špecerijsko blago, kandite ter vse vrste slaščic na veliko dobavlja po najnižjih cenah

tvrdka Ivan Ferlež, Celje.

Specijaliteta: Prima salonske metle.

Zahtevajte cenik

Jugoslovanski kreditni zavod r. z. z. o. z.

v Ljubljani, Marijin trg 8, Wolfova ulica 1

Poštni čekovni račun št. 11.323, Brzajavni naslov: Jugoslovanski kredit, Ljubljana, T. št. 54.

sprejema hranilne vloge in vloge na tekoči račun ter jih obrestuje po

4%

čistih brez odbitka. Izvenljubljanski vlagatelji dobe poštne položnice.

Inkaso faktur in trgovske informacije.

Izdaja čeke, nakaznice in akreditive na vsa tu- in inozemska mesta. — Daje posojila na vknjižbo, poroštvo, vrednostne papirje, in na

blago ležeče v javnih skladiščih.

Trgovski krediti pod najugodnejšimi pogoji.

Zavod je neposredno pod državnim nadzorstvom.

Baterije zarnice vseh tipov
elektrotehni predmeti

Gen. rep. za kraljestvo SHS

Janko Pogacar Ljubljana Mestni trg 23

WESTINGHOUSE**WAT.T****KREMENEZKY****META.X****EXPORT&IMPORT****ELEKTROTEHNIKA-TEHNIKA****Jadranska banka**

Delniška glavnica: K 30.000.000.—, Rezerva nad K 10.000.000.—.

Podružnice: Dubrovnik, Dunaj, Kotor, Ljubljana, Metković, Opatija, Split, Šibenik, Trst, Zader.

Ekspozitura: Kranj.

Brzajavni naslov: Jadranska.

Sprejema: vloge na knjižice, vloge na tekoči in žiro-račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Rentni davek plača iz svojega.

Kupuje in prodaja: menice, devize, vrednostne papirje itd. Izdaja: čeke, nakaznice in akreditive na vsa tu- in inozemska mesta.

Daje predujme: na vrednostne papirje in na blago ležeče v javnih skladiščih; daje trgovske kredite pod najugodnejšimi pogoji.

Prevzema: borzna naročila in jih izvršuje najkulantneje.

Priporočajo se sledeče domače tvrdke:

Anončni zavod:
Drago Beseljak
Cankarjevo nabrežje 5

Arhitekt in stavbeno podjetje Viljem Treo
Gospodetska cesta 10

Avtogaraža
Popravila vseh strojev
Šušteršič & drug.

Brivnice
Francheti Zdenko
Dunajska cesta 20
F. Drganc
Franciškanova ulica
Marija Kirinič, Sp. Šiška
Celovška cesta 63

Dežniki, solnčniki
L. Mikuz, Mestni trg 15

Drogerija
J. C. Kotar
Wolfova ulica

Drva, žagani in stavbeni les, Srebotnjak,
Kolodvorska ulica 31

Elektrotehništvo
Zavod za teh. in elektrotehniko
Dunajska cesta 22

Lastne tovarne Glince 16
Janko Pogačar
Mestni trg 25

G. Besednik in drugovi
Indust. ortop. protez
bandaž in kirurškega orodja
Prešernova ulica 5.

Elektrotehnik
Makso Sartory
v Ljubljani, Žabjek št. 3.

Fotografski in reprodukcij. zavod
Hugon Hibšer
Gospodetska ulica 16

Gostilne
Anton Jalen
Poljanska cesta 11
Marica Sartory
gostilna »Beograd«, Žabjek 3.

Kavarna
Josip Ivančič, Zvezda
Kongresni trg

Kleparstvo
Jakob Fliegl
Prešernova ulica
T. Korn Poljanska c. 8

Krojači
Potočnik Feliks
Selenburgova ulica 6
Ferdinand Gestrin
Poljanski nasip 3

Milan Cankar
Sv. Petra cesta 33
Milan Mahkota
Zgor. Šiška, Celovška c. 79

Modni salon
Marija Götzl
Židovska ulica 8 in 7

Meh. delavnica
Franc Bar
Cankarjevo nabrežje 5

Mizarstvo
Franc Škafar
Rimska cesta 16
Perko Matija
Celovška cesta 121, Zg. Šiška

Modna trgovina
T. Eger
Sv. Petra cesta 2

Optik
Jurman Karl
Selenburgova ulica
Fr. P. Zajec
Stari trg 9

Pisalni stroji
Franc Bar
Cankarjevo nabrežje 5

Pisarniške opreme
Franc Bar
Cankarjevo nabrežje 5

Prekajevalnica
Jan Chalupnik
Stari trg 19

Pohištvo, kupuje
Vid Bratovž, dediči

Parfumerija in kozmetika
Uranus Mestni trg 11

Puškar
F. K. Kajser
Selenburgova ulica

Urar
Peter Gornik Stari trg 20
Fr. P. Zajec Stari trg 9
Ivan Škerle
Jeranova ulica 6

Restavracija
Krvarič
Prešernova ulica

Skladišče, javno
Balkan Dunajska c. 33

Skladišče, špedicijsko
Dunajska c. 33 (Telef. 366)

Špedicija
Uher J. & A.
Selenburgove ulice 4

Slikarstvo in pleskarstvo
Josip Jug
Rimska cesta 16
Stare P. Franc
Florijanska ulica

Specijal. trgovina
z juvelij in zlatnino
Lud. Černe
Wolfova ulica 3

Štampilje
Černe, Dvorni trg 1

Trgovina cvetlic
Anton Bajec pod Trančo
vrtarinja Tržaška cesta

Trgovina z vsemi pisarniškimi potrebščinami
Jos. Omersa
Dunajska cesta 6 / 1.

Trgovina
s klobuki in perilom na drobno in debelo
Gvido Čadež
Mestni trg 14

Uranus Mestni trg 11
z gramofoni in ploščami
Fr. P. Zajec
Stari trg 9

Franc Škafar
Rimska cesta 16

prva specijalna, za rokavice in parfume
O. Bračko
Dunajska cesta 12

Manufaktura na debelo
Filip Pečenko
Dunajska cesta 6

s pisalnimi stroji
The Rex & Co.
Selenburgove ulice 7

Modno blago in klobuki za moške Ivan Kunovar,
Stari trg 10.

s šivalnimi stroji
Josip Petelinc
Sv. Petra nasip 7

s čevlji
Aleksander Oblat
Sv. Petra cesta 28

Manufakturne
Schwab & Bizjak
Dvorni trg.
s špecerijskim in kolonijalnim blagom
Hinko Stancer
Dunajska cesta 10

Trgovina z vsemi pisarniškimi potrebščinami in fino galanterijo
Tičar A.
Selenburgova ulica 1

z železnino in poljedelskimi stroji
Zalta & Žilič
Gospodetska cesta 10

z gramofoni in godbenimi instrumenti
Rasberger Sodna ulica

šivalnih in pisalnih strojev in koles
Ivan Jax & sin
Dunajska cesta 15

Trgovina z kolesi in šivalnimi stroji
Ig. Volk Sodna ulica 7

z železnino na debelo in drobno

Breznik & Fritsch
Cankarjevo nabrežje 1

Trgovina z špecerijskim in mešanim blagom
Janko Bernik
Celovška cesta 79, Sp. Šiška

Vodovod. inštalac.
T. Korn Poljanska c. 8

Zajutrkovalnica
trgovina špecerijskega blaga in delicat
T. Grošelj
Poljanska cesta 7